

Hội mùa thu Lục Đầu Giang

Từ ngày 15 đến 20 tháng tám âm lịch, hội mùa thu Kiếp Bạc mở to nhất xứ Đông. Đây là hội tưởng nhớ đến người Anh hùng dân tộc Trần Hưng Đạo.

Những vùng đất gắn với tên tuổi danh tướng nhà Trần có ở nhiều nơi. Bên sông Hồng thuộc Lào Cai có đền Thượng thờ Trần Hưng Đạo. Từ các vùng Nam Định, Hà Nam, Thái Bình, vào đến miền Trung và tận Nam Bộ, có biết bao nhiêu đền thờ Đức thánh Trần. Nhưng "Tháng tám hội cha" ở Kiếp Bạc, Chí Linh vẫn là nhộn nhịp nhất.

Bến Kiếp Bạc mênh mông sóng nước. Cái bằng lặng ngày thu bỗng trở nên náo nhiệt khi bước vào ngày hội. Người ta thấy hội đền Kiếp Bạc bằng đường bộ từ Hà Nội theo đường 5A, từ Bắc Ninh theo đường 18 về Phả Lại và dọc sông Thương. Nhưng đường thủy cuốn cuộn vui. Từ sông Đuống xuôi dòng về Lục Đầu Giang, có người của xứ Đoài, có người đông bắc miền biển. Từng đoàn thuyền rồng treo cờ xí rực rỡ. Đoàn người thấy hội trên sông theo từng đội. Náo nhiệt lắm. Chiêng trống từng hồi theo nhịp chèo suốt dọc con sông. Nhịp hò khoan, hát đối, hò sông nước và những tiếng trống thường cho một câu hát hay, làm dân đôi bờ cùng vui. Bến thuyền Kiếp Bạc trở nên sầm uất với hàng trăm thuyền về đậu. Tưởng như hơn 700 năm trước, tướng Trần Hưng Đạo hội quân sau chiến thắng. Ngày trên sông đông vui. Đêm về trên sông càng tưng bừng. Đèn treo, hoa kết, mở hội hoa đăng trong mấy ngày liền. Người ta thả đèn, thả những khúc chuối trên cắm nến và vàng hoa. Đèn màu xanh màu đỏ, nến sáng bập bùng, trôi nổi theo con sóng xuôi về biển. Ngày hội mùa thu có lắm trò vui. Nhiều trò chơi như tái hiện một thời hào hùng của quân và dân nhà Trần đánh giặc ngoại xâm giữ bền bờ cõi. Có năm người ta diễn tích trò thủy chiến, thi bơi chải trên sông. Trên bờ, những xới vật sỏi nổi, những sân đấu võ nghệ thời Trần. Múa sư tử, múa lân tưng bừng. Trống thúc, chiêng rền.

Người thấy hội như sống trong không khí thương võ của cha ông một thuở. Còn nhiều trò diễn hấp dẫn khác, có sự góp mặt của tài năng xứ bạn. Làn chèo đất Sơn Nam hạ, Sơn Nam thượng. Màn quan họ Kinh Bắc. Rồi mùa rối cạn, múa rối nước. Rồi xiếc thời nay, có năm thử tái hiện cả xiếc thời Trần, thời Lê. Không chỉ xã Hưng Đạo nơi tọa lạc đền Kiếp Bạc, mà một dải đất thiêng Chí Linh, còn giữ bề nổi và bề chìm trong lòng đất nhiều di tích gắn bó với các cuộc kháng chiến dưới sự chỉ huy kiệt xuất của Trần Hưng Đạo. Tháng tám mùa thu, bốn phương thấy hội về đền Kiếp Bạc. Kiếp Bạc dựng trên một khu đất bằng giữa thung lũng núi Rồng. Tam quan đền Kiếp Bạc như bức cuốn thư "Lưỡng long châu nguyệt" thật bề thế. Người xem hội, một thoáng như trở về chốn cũ vườn xưa với những danh tướng, những binh sĩ đời Trần. Đền Kiếp Bạc nhìn ra con sông Thương (còn gọi là sông Lục Đầu) đang cử hội mùa thu mong manh nắng và hoa lau đã tím trắng phất phơ đôi bờ.

Thời Trần, con sông có tên gọi là Bình Than. Đi thuyền trên sông Bình Than, một thuở học trò còn nhớ mãi chuyện lịch sử Hội nghị Bình Than (1282), rồi phòng tuyến Bình Than, chiến thắng Vạn Kiếp nhấn chìm xác giặc. Giữa dòng, còn đó cồn cát dài 200 mét, dân gian gọi là Cồn Kiếp do Trần Hưng Đạo để lại thành kiềng bấu cho đời sau giữ gìn Tổ quốc. Sau lưng đền Kiếp Bạc, là núi Trán Rồng sừng sững, bên tả có núi Bắc Đầu, bên hữu là núi Nam Tào ba bề ôm lấy Kiếp Bạc, như vành đai hùng vĩ. Đất chiến lược được tướng quân Trần Hưng Đạo chọn, trở thành trung tâm chỉ huy cuộc kháng chiến oanh liệt nhất trong thế kỷ thứ 13.

Nhiều địa danh nay còn sống mãi qua bảy thế kỷ. Bãi Kiếp nơi luyện tập của binh sĩ. Hang Tiên, hang Thóc nuôi quân, xưởng Gốm, xưởng Thuyền lo chuyện hậu cần, lo phương tiện vận chuyển, vườn thuốc Dược Sơn bây giờ vẫn xanh cây thuốc nam, nơi xưa kia đã chữa bệnh cho quân sĩ. Rồi vườn Đào, sông Vang, Sinh Từ, Viên Lăng..., đầm thắm hoài niệm, sáng ngời công tích của nhà Trần một thuở. Lễ hội mùa thu là những ngày vui và tự hào của dân vùng danh tướng Trần Hưng Đạo đã sống và chỉ huy cuộc chiến đấu. Từ lâu lắm rồi, Kiếp Bạc đã đi vào lịch sử của dân tộc ta. Làng cổ Kiếp (tức là Vạn Yên) và làng cổ Bạc (là Dược Sơn) chung nhau mở "Tháng tám hội cha". Rằm tháng tám, hai làng sắm hoa quả làm lễ mở cửa Đền vào hội. Làng bên tả, làng bên hữu, hướng về cửa đền. Các triều đại phong kiến coi đây là quốc lễ, các quan đại thần của triều đình về dự rất đông. Các quan tổng trấn, phủ của Hải Dương đều phải có mặt trong dịp lễ hội. Ngày cuối cùng, 20 tháng tám, hai làng Vạn Yên và Dược Sơn tổ chức rước và tế. Mỗi làng trăm rưỡi trai đinh, vác cờ, chập kích, trùy chiêng trống rước kiệu hoa, cổ

chay linh đình. Kiếp Bạc vào hội mùa thu hấp dẫn và có ý nghĩa tưởng nhớ đến người anh hùng dân tộc. "Đất linh, nhân kiệt". Kiếp Bạc sông núi hữu tình.

Du khách lên núi, nhìn thấy trời đất bao la, làng xóm trù phú, thuyền xuôi thuyền ngược tấp nập. Chí Linh cũng là nơi nằm trên tuyến du lịch quý giá thời mở cửa. Từ Côn Sơn, Phụng Hoàng của Chí Linh, sang An Phụ, Kinh Chủ của Kinh Môn, đến Yên Tử, Hạ Long, Cửa Ông, Trà Cổ của Quảng Ninh, vòng cung du lịch vùng đồng bắc có biển rộng sông dài, núi non hùng vĩ, nơi là thắng cảnh, nơi là mảnh đất lịch sử hoành tráng.